

**Norsk
Kennel Klub**

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Landbruks- og matdepartementet

Att:

Landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad
Statssekretær Widar Skogan
Avdelingsdirektør Seksjon dyrevelferd og miljø Kristin Nummedal

Kopi:

Sveinung Rotevatn, forslagsstiller til Stortinget
Stortingets Næringskomite

Oslo, 7. mars 2019

Gjennomgang av Lov om hundehold (hundeloven), LOV-2003-07-04-74

Norsk Kennel Klub er positiv til at forvaltningsansvaret for hundeloven er overført til Landbruks- og matdepartementet. Dette vil samle regelverk som gjelder dyrevelferd, dyrehelse og sikkerhet knyttet til hundehold, i ett departement. Dette gir en mye bedre helhet, som vil understreke hundens egenverdi.

Norsk Kennel Klub opplevde det svært positivt at Stortinget sommeren 2017 vedtok en evaluering/gjennomgang av hundeloven. Vi mener det er behov for å gjøre endringer i loven, og har stor tro på at et grundig arbeid vil medføre dette.

Vi har vært i kontakt med Justis- og beredskapsdepartementet med formål om å stille vår kompetanse på hund og hundehold, samt erfaringer fra eksisterende hundelov til rådighet i arbeidet med gjennomgangen. Vi sendte bl.a. våre innspill til departementet i februar 2018, disse er gjengitt i vedlegg.

Vi viser til positivt møte med statssekretær Widar Skogan den 26. februar 2019, samt tidligere statssekretær i 2018, vedr hundevalg og -helse, og setter pris på den gode dialogen.

Vi ber om et møte med politisk ledelse i Landbruks- og matdepartementet i forbindelse med arbeidet med hundeloven så snart som mulig.

Med vennlig hilsen
Norsk Kennel Klub

Torbjørn Brenna
Administrerende direktør

Besøksadresse:
Nils Hansensvei 20
0667 Oslo

Postadresse:
Boks 163, Bryn
0611 OSLO

Sentralbord: 21 600 900
Telefaks: 21 600 901

Organisasjonsnummer: 937 125 577 MVA
Kontonummer: 1600.40.39983

*Hund til
nytte og glede*

Vedlegg: NKKs innspill sendt til Justis- og beredskapsdepartementet 2018:*NORSK KENNEL KLUBS ENGASJEMENT*

Hunden er en viktig samfunnsressurs, og hund benyttes til mange servicefunksjoner. Vi kan nevne både ettersøkshunder, redningshunder, blindehunder og andre servicehunder og politihunder som eksempler på samfunnsnyttige funksjoner hundehold i dag oppfyller. I tillegg gir hundehold både psykiske og fysiske helsegevinster for hundeeiere og deres familie/andre.

Norsk Kennel Klub (NKK) er hundeeiernes organisasjon, og har arbeidet med raseavl og hundehold i 120 år. Vi organiserer i dag over 70 000 hundeeiere gjennom over 90 000 medlemskap i våre ulike klubber og forbund. Vi representerer 400 000 eiere og 500 000 hunder, og er alle hundeeieres organisasjon. Vi engasjerer oss i alle problemstillinger vedrørende hund og hundens velferd. Vi ønsker nå å komme på banen i regjeringens arbeid med gjennomgang av den 14 år gamle hundeloven.

INNFØRING OG GJENNOMGANG AV HUNDELOVEN

Ved innføringen av hundeloven 1.1.2004, samlet man lovgivning rundt hund og hundehold som tidligere hadde vært spredt i mange ulike lover. Bl.a. tok hundeloven inn i seg bestemmelser fra kamphundloven, bufeloven og straffeloven. NKK er positive til samordningen av områder som omhandler hund i lovverket. Det gjør det enklere for hundeeiere å orientere seg i lovverket, og det gjør det enklere å holde lovverket oppdatert og relevant i forhold til et skiftende samfunn der også hundehold utvikler seg over tid.

Aktsomhetskravet og ansvar for å legge til rette for et positivt og samfunnsgagnlig hundehold til glede for den enkelte hundeholder, befestet i hundelovens § 1. Dette er også sentrale elementer i alt Norsk Kennel Klubs arbeid.

Norsk Kennel Klub er imidlertid kritiske til at man ved innføringen av hundeloven av 2003 ikke gjorde tilstrekkelige analyser og faktaundersøkelser av tidligere lovbestemmelser, før disse ble besluttet videreført og til dels forsterket i den nye loven.

Dette håper vi at den pågående gjennomgangen vil rette opp i.

*§ 19 FARLIGE HUNDER - RASEFORBUDET***Dagens lovgivning**

Hundelovens § 19, 1. ledd;

Kongen kan gi forskrift om forbud mot å holde, avle eller innføre farlige hunder, eller å innføre sæd eller embryo fra farlige hunder. Forskriften kan sette krav til dokumentasjon av hundens rase eller type.

har gitt grunnlag for forskrift om forbudte raser i Norge, det såkalte raseforbudet i Forskrift om hunder, innført 20.8.2004, er det listet opp fem forbudte raser. Hunder av disse typene anses ifølge forskriften som farlige, uavhengig av blandingsforhold.

Historien til raseforbudet

Reglene i dagens hundelov er en videreføring av den såkalte kamphundloven av 1991. Med innførselen av raseforbud skapte man en ny tradisjon, som sier at enkelte hunder per definisjon er farlige og dermed uønsket - også der den enkelte hund ikke har utvist farlig atferd eller har vært holdt på en uaktsom måte.

Kamphundloven med tilhørende forskrifter ble i sin tid gitt midlertidig varighet, i første omgang frem til 1. januar 1996. I Ot.prp. nr. 13 (1995-1996) del I punkter 1 og 2 ble det så foreslått å forlenge de midlertidige forbudsreglene frem til 1. januar 2001. Dette for å høste flere erfaringer fra andre land (særlig Sverige og Storbritannia), før en mer permanent lov ble gitt. I Ot.prp.nr 8 (2000-2001) heter det i punkt 3 om lovens bakgrunn:

Begrunnelsen for å gjøre loven midlertidig var at (Landbruks)departementet ønsket å se hvordan loven fungerte og om den dekket de behov den var tiltenkt før den skulle opp til ny vurdering. I 1995 ble en vurdering gjennomført, hvor man foretok visse endringer og konkluderte med at det var ønskelig å la loven gjelde for en ny periode på fem år. Dette for å se hvilke erfaringer Storbritannia hadde med håndhevelsen av en lignende lov, samt å trekke erfaringer fra Sverige som nylig hadde vedtatt en lignende lov, men som hadde en litt annen utforming enn den norske.

Lovgiver hadde i forbindelse med innføringen av hundeloven, og videreføringen samt utvidelsen av raseforbudet fra kamphundloven, mange debatter rundt dette tema. Flere politikere uttrykte tvil om det ville være riktig å innta raseforbud i selve hundeloven. Bakgrunnen for denne tvilen var erkjennelsen av at det forelå lite forskning som kunne bevise at enkelte raser var mer farlige enn andre.

Raseforbud i andre land viser ikke ønsket effekt

Nederland innførte i 1993 raseforbud. I forbindelse med evaluering av loven bestilte myndighetene i 2007 en undersøkelse av biteepisoder, som konkluderte at antall angrep ikke var redusert etter at reglene ble innført. Nederland har i dag ikke raseforbud i sin lovgivning.

Italia regulerte i 2003 holdet av en lang rekke hunderaser, ikke ved forbud men ved strengere regler for hundeholdet. En evaluering i 2007-2008 viste at fokuset på hold av bestemte raser ikke medførte nedgang i antall hundeangrep, og Italia innførte i 2009 en ny forskrift – uten raseforbud – men med økt ansvar på at hundeadferd er eiers ansvar.

Storbritannia – som ble særskilt nevnt i Ot-prp.nr 8 (2000-2001) som et sted å hente erfaringer fra – innførte sin Dangerous Dog Act i 1991 med formål å få ned antall biteepisoder. Statistikk fra NHS Digital viser en økning i antall hundebitt-episoder som har medført sykehus-kontakt i perioden 1999/2000 til 2009-2010. Vi klarer ikke finne tall tilbake til før raseforbudet ble innført, eller evaluering gjort i Storbritannia av hvor godt dette fungerer.

Også tall fra Danmark, Frankrike, Spania og New Zealand antyder at raseforbud ikke gir ønsket effekt i forhold til episoder med farlige hunder.

I Norge har vi ikke statistikker over biteepisoder basert på rase. Vi kan heller ikke se at myndighetene har innhentet slik informasjon fra andre land basert på deres lovgivning.

Problematisk raseforbud, både iht alminnelig rettsforståelse og manglende dokumentasjon

Det har ikke lyktes Norsk Kennel Klub å finne dokumentasjon fra Justisdepartementet eller andre på hvordan de enkelte rasene ble utvalgt, på bakgrunn av hvilke fakta og/eller erfaringer. Dette til tross for at Landbruksdepartementet allerede i 2001 planla å innhente erfaringer fra Storbritannia sitt raseforbud og Sveriges hundelovgivning som fokuserer på farlige individer og ikke raser.

Norsk Kennel Klub mener det er naturlig at Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med gjennomgangen av hundeloven tar tak i problemstillingen, og skaffer grundig dokumentasjon på at farlige hunder kan identifiseres utelukkende basert på rase, samt at et raseforbud bygger oppunder hundelovens formålsparagraf om å fremme et hundehold som varetar hensyn til sikkerhet, trygghet, alminnelig ro og orden.

Dersom man ikke gjennom arbeidet dokumenterer en klar sammenheng mellom rase og grad av farlighet hos hunder, mener vi § 19, 1. ledd med tilhørende forskrift må fjernes.

Det som da blir stående i paragrafen er sentralt - resten av § 19 fokuserer på hunder som «fremstår som spesielt aggressive, kampvillige eller med andre sterkt uønskede egenskaper eller fremtreden, slik at de kan være farlige for mennesker eller dyr.» Norsk Kennel Klub ønsker at hundeloven gjennom en slik endring får flyttet fokus tilbake fra rase til faktisk farlig adferd.

Vi tror dette også vil bygge oppunder folks generelle rettsoppfatning, ved at det blir handlinger fra hund og eier som evt. straffes, ikke hundens opprinnelse.

RETTSSIKKERHET – I FØLGE GENERELL RETTSOPPFATNING SKAL USKYLDIGE HOLDES SKADESLØSE

I den tidligere kamphundloven av 1991, het det i § 6

Utgifter forbundet med gjennomføring av tiltak etter denne lov kan kreves dekket av eieren av hunden eller den som har hunden i sin varetekt.

Det var altså kun ved gjennomføring av tiltak at eieren måtte dekke utgiftene iht loven. I dagens hundelov, er dette utvidet til også å gjelde kostnader til forvaring under saksbehandling, og det heter i § 26:

Hundeholderen svarer overfor privatpersoner og det offentlige for nødvendige kostnader ved å gjennomføre tiltak etter denne loven, herunder kostnader til forvaring av hunden.

Forvaringskostnadene må hundeeier betale uavhengig av om vedkommende blir domfelt etter hundeloven. Det er en stor finansiell byrde for hundeeiere, som må betale fra første dag hunden er i forvaring. Med kennelkostnader rundt 250 kroner døgnet er belastningen for hundeeieren stor. I tidligere saker hvor hundeeier er frifunnet, har kennelkostnader på over 100 000 kroner blitt dekket privat.

Grunnløse anklager mot hundeeiere kan på denne måten føre til store personlige kostnader.

Norsk Kennel Klub ønsker en lovendring som gjør at dersom hundeeier blir funnet uskyldig iht. anklage etter hundeloven, må kostnader knyttet til kennelopphold, samt saksomkostninger, dekkes av det offentlige. Dette er i tråd med generell rettsoppfatning, der uskyldige holdes skadesløse.

RETTSSIKKERHET – HAR POLITIET TILSTREKKELIG KUNNSKAP OM HUND, FOR SAKKYNDIGVURDERING OG SOM ANKEINSTANS

Kunnskap om hund og sakkyndigvurdering

Den tidligere kamphundloven sorterte under Landbruksdepartementet. Da den nye hundeloven skulle utarbeides, ble oppdraget gitt til (daværende) Justis- og politidepartementet. Landbruksdepartementet utgikk som kompetent forvaltningsinstans for reglene.

Dagens hundelov gir politiet anledning til å omplassere, selge eller avlive hunder som er tatt i forvaring. Hundeloven stiller ingen særskilte krav til sakkyndigvurdering av noen med hundefaglig kompetanse i slike saker, heller ikke ved avlivningsvedtak eller vurdering av § 18 vedr. uønskede hendelser eller § 19, herunder raseforbudet.

Ifølge hundelovens § 25 regnes vedtak etter loven som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det følger av forvaltningslovens § 17, som kommer til anvendelse i saksbehandling for enkeltvedtak, at

Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Dette er spesielt viktig i saker basert på en lov der omvendt bevisbyrde ligger til grunn. For å opplyse saken så godt som mulig, er det i mange saker nødvendig med sakkyndigvurdering av person med kompetanse på

hund. Å hevde at politiet alene er i stand til å opplyse en omtvistet sak iht hundeloven «så godt som mulig» betinger en bred hundefaglig kompetanse i politiet.

Ankeinstans for politiets enkeltvedtak

I følge hundelovens § 25, 1. ledd kan klager på politiets enkeltvedtak gjøres til Politidirektoratet. Det følger av forvaltningslovens § 28, 1. ledd om klager og klageinstans at:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen).

Politidirektoratet er virksomhetsstyrer av politietaten gjennom å lede, styre og organisere etaten.

Justisdepartementet sier om forvaltningsorgan:

Forvaltningsrettslig teori tar som utgangspunkt at det som utad framtrer som en enhet når avgjørelser forberedes og treffes, utgjør samme organ. Dette vil ofte avhenge av hvor selvstendig avgjørmyndighet vedkommende forvaltningsenhet har. I prinsippet kan samme enhet bli å betrakte som et eget organ i en relasjon, men bare som en del av et større organ i en annen relasjon, avhengig av hvor selvstendig stilling enheten har i den konkrete saken.

NKK stiller seg spørrende til hvordan man har besluttet at Politidirektoratet skal ses som et «overordnet forvaltningsorgan» til politiet i saker behandlet etter hundelovens bestemmelser.

Ønsker om endringer og presiseringer

NKK mener det må spesifiseres i lovteksten at adferdsvurdering skal utføres av fagkyndige, og at politiet plikter å innhente en slik vurdering, samt at klageinstans er Justis- og beredskapsdepartementet, ikke Politidirektoratet.

ANDRE TEMA

Norsk Kennel Klub har et prosjekt der vi ser på norske kommuners praktisering av hundelovens § 6 om båndtvang. Ved lovgjennomgangen kunne vi ønsket tydelige kommentarer fra departementet for å gjøre det klarere for kommunene hva som må ligge til grunn for innføring av utvidet båndtvang.

VI VIL GJERNE BISTÅ I ARBEIDET

Norsk Kennel Klub besitter omfattende hundefaglig kompetanse. Vi håper derfor dere vil lytte til våre innspill, slik at gjennomgangen av hundeloven munner ut i en ny og forbedret lov som kommer både samfunnet, hunder, hundeeiere og rettsstaten til gode.